

Pusztavám

TELEPÜLÉSKÉPI ARCULATI KÉZIKÖNYV

1. Bevezetés, köszöntő

Kedves Olvasó!

Isten hozta nálunk, Pusztavámon!

Községünk Fejér megye észak-nyugati határán a Vértes hegység lábánál festői környezetben terül el.

Pusztavámot, illetve a település elődjét 1403-1410-től említik írásos emlékek. A török utáni idők elnéptelenedését követően lakói túlnyomórészt németek voltak, jelenleg a lakosság mintegy fele vallja német nemzetiségűnek magát. Az itt élők megélhetését a szőlő és az erdőművelés biztosította, mely művelési ágak ma is jelen vannak a településen. Pusztavám része a "Móri-borvidéknek". A művelésre alkalmasnak talált széntelegek feltárásával elkezdődött az évtizedek óta tartó bányáskodás, az ehhez szorosan kapcsolódó iparosodás.

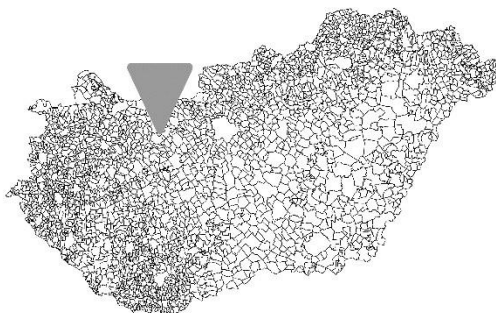
Önkormányzatunk törekvése, hogy mind élhetőbb életet, mind szebb településképet alakítsunk ki ezen a helyen, ahol hisszük élni jó. Büszkék vagyunk településünkre, az itt lakók szorgalmára, vendégszeretetére, jó borainkra, szép erdeinkre, a hagyományainkat őrző viseletünkre, dalainkra, táncainkra.

Kérem Ön is legyen vendégünk!

Lisztmayer János polgármester

2. Pusztavám bemutatása

Pusztavám Fejér megye észak-nyugati határán a Vértes hegység lábánál festői környezetben terül el. A település része a Vértesi Natúrparknak, így fontos szerepe hárul a természet-, és környezetvédelemre, a tájvédelemre.

A 2500 lelket számláló és 3465 hektáron elterülő település a Móri-árok mentén fekszik, ami egyben a Vértes és a Bakony határa is. A település az itt összefutó római utak kereszteződésében épült. A szomszédos nagyobb települések között találjuk a 8 kilométerre fekvő Mórt, a 15 km-re fekvő Oroszlányt, valamint a népesebb városoknak számító Székesfehérvárt (35 km) és Tatabányát (25 km) is.

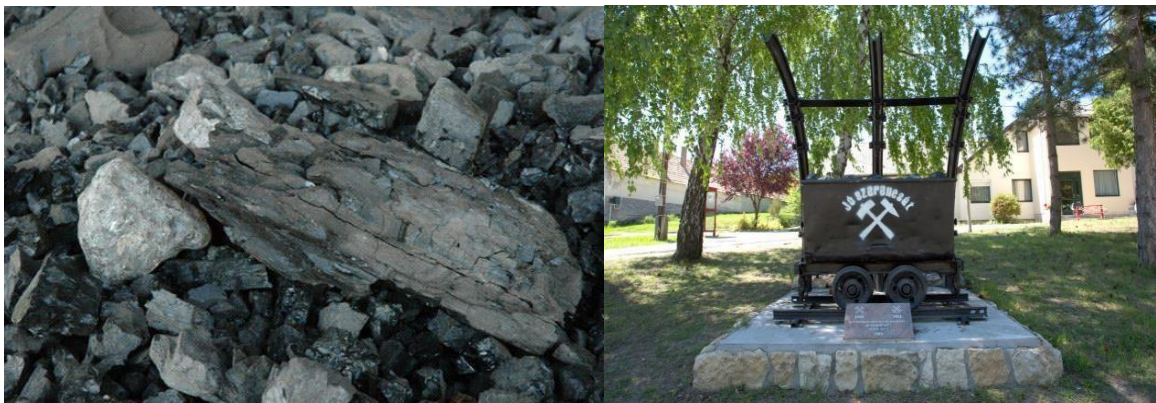
Érdekesség, hogy a település 1909-ben kapta mai elnevezését. Az ezt megelőző időszakban a források Ondódnak nevezték.

Pusztavámot, illetve a település elődjét 1403-1410-től említik írásos emlékek. A török utáni idők elnéptelenedését követően lakói túlnyomórészt németek voltak, jelenleg a lakosság mintegy fele vallja német nemzetiségűnek magát.

Az 1763 és 1787 közötti állapotokat mutató első katonai felmérés térképén jól látszik, hogy a település a mai Kossuth utca mentén éledt újjá a katolikus templomtól kiindulva, illetve a mai Petőfi utca felső szakasza mentén helyezkedtek el a lakóházak. Közel ezt az állapotot mutatja az 1869 és 1887-között készült harmadik katonai felmérés is. Az itt élők megélhetését a szőlő és az erdőművelés biztosította, mely művelési ágak ma is jelen vannak a településen. Pusztavám része a Móri-borvidéknek. A település nagyobb mérvű terjeszkedése a 20. század közepén, a szénbányászat megkezdésével indult el és ez alakította ki a település mai karakterét.

Település jelentős **barnaszén vagyonnal rendelkezik**. A pusztavámi szénterület a Vértes ÉNy-i előterében elhelyezkedő oroszlányi szénmedence része, földtanilag az eocén korú szenek közé tartozik. Az alaphegységet a Vértest is alkotó karsztosodott triász dolomit és dachsteini mészkő adja, melyre kréta üledék települt. A kréta időszak végére a Vértes kiemelkedett, majd az eocénben lassan újra víz alá került, az ekkor keletkezett eocén agyagrétegek adják a széntelep feküjét.

A település bányaiipari múltja jelentősnek mondható, és egészen 1942-re nyúlik vissza, amikor megalakult az 50%-ban a Weiss Manfréd Rt. érdekeltségébe tartozó Pusztavámi Szénbánya Rt. Ezt követően sorra nyíltak a bányák a településen: Sikárosi-lejtakna és az Antaltáró, Iker-akna, Honvéd-lejtakna, Béke-táró I.-II., DISZ-táró, I. sz. külfejtés és a Dózsa-táró, DISZ- és a Béke-lejtakna, II., III. és IV. sz. külfejtés és a Katonacsapás I. lejtakna, Katonacsapás II. és Béke-külfejtés,

1971-ben az Iker-aknát összelyukasztották a XXII. aknával, és hozzá is csatolták. A 27 évi bányászkodás során mintegy **12,3 Mt szén hoztak felszínre Pusztavámon.** Az Oroszlányi Szénbányák keretein belül a szénbányászatnak lett folytatása. Pusztavám község mellett az eocénprogram által életre hívott Márkushegyi Bányaüzem megnyitása 1976-ban kezdődött és egészen 2014-ig volt nyitva.

A település táji karaktere magán viseli a bányász múltat; felhagyott barnaszén-bányák meddője, jelenleg horgasztóként funkcionál a településen. A településen jelenleg rekultiváció zajlik.

Jelenleg a lakosság túlnyomó része az iparban dolgozik, részint helyben, de főképp a két szomszédos városban, Mórban és Oroszlányon. A településen hagyományápoló és művészeti szervezetek működnek, zene, tánc, ének területén, idős embertársainknak nyújt második otthon a nyugdíjas klub, fogyatékos embertársainkat a mozgássérült klub karolja fel, kikapcsolódni, sportolni vágyók a sportegyesületben és horgászegyesületben találhatják meg számításaikat, biztonságukra polgárőreink vigyáznak. Pusztavám nemzetközi partnerkapcsolatai Ausztriát, Németországot és Franciaországot érintik jelenleg.

Természeti értékek

A település a Vértes és a Bakony határán található Móri-árok mentél létesült. Ebből kifolyólag a környéken buja erdőségek húzódnak. A környék a Móri borvidék részeként számos pincével

és a hegyoldalak lankáira szelíden felkúszó szőlőskertekkel ékeskedik. A településen fut keresztül az Általér. Elhelyezkedéséből kifolyólag a környéken, mind a Bakonyban, mind pedig a Vértesben számos különleges állat- és növényfajjal találkozhatunk. A Vértes ragadozó- és vízimadár állománya Európa-hírű. A szurdokvölgyek és a hegylábi vidék ürgés legelői felett gyakran kering a levegő óriása a parlagi sas, a sebesen vadászó kerecsensólyom, vagy a zsákmányára szitálva leső kígyászölyv.

Forrás: mme.hu

Az Által ér sajátos láp réteiből ma már kevés található, ennek oka lehet a közel 30 évig zajló jelentős bányászati tevékenység is. A korábban jellemző fáslegelőkből mára már csak Bokod határában maradt. A feltehetően korábbi zárt homoki (gyöngyvirágos) tölgyes, csereskocsányos tölgyes, és gyertyános-kocsányos tölgyes helyén mára elegyetlen csertölgy vagy gyertyán állományok találhatóak (*Riezing N. :Adatok az Által-ér-völgy flórájához, 2005*). A településen jelenleg több jelenleg horgásziparadicsom is működik: a Csuka tó és a Lépakutító.

Forrás: természetjarok.blog.hu, provertes.hu

A település hagyományai és kulturális élete

A hagyományok ápolásában és helyi értékek bemutatásában jelentős szerepet tölt be a helyi kábeltevé, mely missziójául tűzte ki, hogy Pusztavám kulturális életéről első kézből adjon

tájékoztatást a helyiek számára. A másik jelentős előrelépés, hogy 1995-ben megalapult a német kisebbségi önkormányzat, mely aktívan részt vesz a nyelv, kultúra és hagyományok megőrzésében és ápolásában. Egyik legnagyobb eredményük, hogy ma már német nyelvű nemzetiségi óvoda működik Pusztavámon, amely kiemelt hangsúlyt fektet a nyelvoktatásra, valamint hogy a gyermekeket megismertesse településük gyökereivel és annak mesésen gazdag kultúrájával. Pusztavámon iskola is üzemel, amely garancia lehet arra, hogy a falu jövője biztosítva legyen az elkövetkező évtizedekben. A diákok a külön foglalkozások keretein belül a nemzetiségi tánccsoportban, énekkaron, vagy éppen zenekarban sajátíthatják el Pusztavám csodaszép, magával ragadó, múltból hozzánk szóló dallamait, miközben a gondosan hímzett sváb népviseletet is magukra ölthetik.

Forrás: minalunk.hu, sváb népviselet

Emellett a település számos településsel ápol kiváló viszont. Ezek közé tartozik az ausztriai Nicklesdorf (Miklósfalva), ahonnan a község számos lakójának ősei származnak, valamint németországi Gerestreid és a franciaországi Chamailére is. A partnerkapcsolat révén éves szinten tartanak különböző összejöveteleket és találkozókat a testvértelepülésekkel.

A település a Móri borvidéken található, a Pusztavámi Szüreti Napokon a bor az egyik főszereplő. A bor ünnepét a településen látványos szüreti felvonulással, zenei programokkal, táncbemutatókkal, bállokkal és mulatozással kötik össze.

3. Örökségünk, büszkeségeink

Országosan védett műemlékek

Páduai Szent Antal római katolikus templom

A település központjában a Hősök terén, a főút bal oldalán, kis dombon szabadon álló, körítő fallal övezett, megközelítően keletelt, egyhajós épület, a homlokzat síkjából kilépő órapárkányos, gúlasisakos toronnyal, egyenes záródású szentéllyel, s a szentélyhez északról kapcsolódó sekrestyével és oratóriummal. A templomot 1748-ban kezdték el építeni. Főként Auersparg Mária Antónia grófnő, Berghz Adolf generális feleségének segítségével és támogatásával a község közepén, ahol mind a víztől, mind a tűzvészekről védett terület húzódott. Az épületet 1760-ban adták át. Az elkövetkező évtizedekben a templomot számos heves földrengés érte, amelyeknek következtében elpusztult. Ezért 1814-ben egy a régebbinél nagyobb templomot kezdtek el építeni, amelyet a munkálatok megkezdését követően két évvel később, 1816-ban adtak át. 1838-ban a templomot kimeszelték. A kiegyezés után két évvel 1869 júniusában pusztító tűzvész söpört végig a plébánián és az egyházi iskolán. A károk helyreállítását teljesen csak az elkövetkező években tudták befejezni. A XX. század elején 1914-ben ismét egy földrengés okozott károkat a templomban, amelyeket nem sokkal később sikerült helyrehozni. A templom román stílusban erős római körívek bolthajtással és pillérekkel épült és a mai napig méltó helyül szolgál a misére igyekvő hívek számára. A templom műemléki oltalom alatt áll.

Pusztavámi evangélikus templom

A török uralom után a faluba a többségében német betelepülők mellett tótok és magyarok is akadtak a beköltözők között. Letelepedésükben nem a hovatartozás, hanem az evangélikus felekezethez való kötődés jelentette az összekötő kapcsolatot. Az 1715 óta jelenlévő evangélikus hívek azonban csak 1785-ben tarthatták meg az első istentiszteletüket újonnan épült templomukban. A templom hihetetlen gyorsasággal, mintegy félév alatt októberre készült el késő barokk stílusban. Az 1810-es években parókiát és iskolaépületet is felépítettek a területen, valamint az épületeket kerítéssel vették körül. A jelenleg is álló templomot 1875-ben emelték késő barokk stílusban. Az első templomhoz hasonlóan az épület szintén a település szélén a mai Kossuth utcában található. A templom szabadon álló, keletelt elhelyezkedésű. Egyhajós, valamint négyzetes alaprajzú, mely egyenes záródású szentélyben végződik. A sárgára festett homlokzatot a szürkén csíkozott talapzat egészíti ki. Az épület napjainkban műemléki védelem alatt áll.

Nepomuki Szent János-szobor

Ívelt törzsű, faragott díszítésű piederstálon álló szobor, redőzött klepetusban, kezében kereszttel. A szobor Pusztavám határában található.

Helyi védelem alatt álló objektumok

- Vadászház és parkja – Petőfi S. u. 152
- Pincesor – Petőfi S. u. 152
- Parasztház – Petőfi S. u. 152
- Tájház – Faluház – Kossuth L. u. 74
- Pincesor – Petőfi s. u. eleje
- Parasztház, parasztudvar – Bacsó Béla u.
- Evangélikus lelkészház – Kossuth L. u. 127.
- Kálvária – Petőfi S. u.
- Római katolikus templom környezete, gesztenyefák – Kossuth L. u.
- Római katolikus temetőben lévő hársfa

A gesztenyefákkal övezett római katolikus templom

Védett Pincesor a Petőfi S. utcán

Vadászház

Falumúzeum, Tájház - Német nemzetiségi néprajzi kiállítás

Pusztavámon 1995-től működik Német Kisebbségi Önkormányzat, feladatai közé tartozik a német kultúra ápolása, az identitás védelme, a tárgyi emlékek gyűjtése, a berendezett tájház anyagának bővítése. Az 1970-es évek végén a kultúrház vezetője Kiss Józsefné (Marika néni) kezdte meg a tárgyi emlékek gyűjtését. Kezdetben a művelődési ház emeletén kapott helyet a kiállítás, egy tájszobában. A szoba a művelődési ház felújítási költségéből, társadalmi munkával, a faluban működő ipari üzemek által nyújtott segítséggel került kialakításra. A Német Nemzetiségi Néprajzi Kiállítás 1980-ban nyílt meg, ettől az évtől rendelkezik működési engedéllyel.

Malomerdő Panzió és Üdülőház

A Petőfi Sándor utca végén található birtok, eredetileg vadászháznak épült. 2006-ban átépítették és ma panzióként üzemel. Az épület közelében tanösvény található, mely az ökoturizmus népszerűsítését hivatott betölteni. Emellett a házban számos hasznos tudnivalót és érdekességet megtudhatunk a hely vadászatáról és erdészetről. A területen található a vadászkastély, egy tornácos parasztház, pincesor és park. Valamennyi elem helyi védelem alatt áll.

Parasztház

A vadászházat 1930 körül Hegenmacher bárónő építtette.

A kastély parkja

Helyi védelem alatt álló útszakaszok jellegzetes beépítési struktúrája

- Kossuth L. u. 40-50 (6 telek)
- Kossuth L. u. 86-92 (4 telek)
- Kossuth L. u. 98-110 (7 telek)
- Kossuth L. u. 116-122 (4 telek)
- Kossuth L. u. 53-77 (20 telek)
- Kossuth L. u. 91-105 (8 telek)
- Kossuth L. u. 117-12 (3 telek)
- Petőfi S. u. 18-36 (10 telek)

Vajda János Erdészeti Erdei Iskola

A Vértesi Erdőgazdaság által működtetett erdei iskola célkitűzése, hogy a mai fiatalokkal megismertesse a szakmai tudnivalókon túl az egészséges életmód és az őket körülvevő természetes világ rejtelseit, amely kizökkenti őket a hétköznapijaikból. Az intézmény 2-3-5 napos programcsomagokat biztosít az érdeklődőknek.

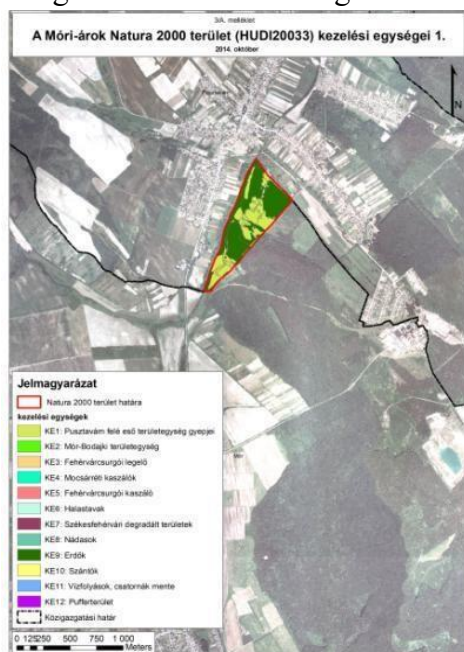
Védett természeti értékek

Pusztavám része a Vértesi Tájvédelmi Körzetnek, melyet az Országos Környezet- és Természetvédelmi Hivatal 1976-ban hozott létre azzal a céllal, hogy a Tatabánya,

Székesfehérvár, Mór által meghatározott, erősen iparosodott környezetben megőrizze és az utókornak átadható állapotban tartsa a Vértesben és környékén található természeti örökségeket.

A község a Vértesi Natúrparknak is tagja. A Vértesi Natúrpark a Dunántúli-középhegységben található, magában foglalja szinte az egész Vértest és a Zámolyi-medence nagy részét. Északról a Vértes északi fele, északkeletről a Tatai-árok, keletről a Vértesalja, délről a Zámolyi-medence déli határa, délnyugatról és nyugatról a Vértesalja és a Móri árok határolja.

A Natúrpark célja a terület természeti és a kultúrtörténeti értékeinek hosszú távú megőrzése és védelme. Alapvető szempont a természetvédelem és az idegenforgalom együttes koordinációja a megfelelő térségfejlesztés érdekében. A Natúrpark a különböző társadalmi szereplők érdekeit szolgálva erősíti a lakosság és természetvédelem közötti kapcsolatrendszer.

Pusztavám kiváló természeti adottságai miatt a **település területe beletartozik az országos ökológiai folyosó övezetébe**, valamint térségi jelentőségű tájképvédelmi területként is nyilván van tartva. A település külterülete kiváló termőhelyi adottságú erdőterület övezetnek számít, nem véletlen, hogy a településen és szélesebb körzetében igen jelentős az erdő és vadgazdálkodás.

A település a Nemzeti Park Móri-árok területi egységének a része. A területek főként üde kaszálórétek, valamint a belterület melletti területi egység, az Által-ér mentén egy ex lege védelemre javasolt mocsaras rét. A réteket alapvetően kaszálják. Kevés helyen bokorfüzesek is előfordulnak, illetve hazai nyárfás állomány található.

4. Településképi szempontból meghatározó, eltérő karakterű területek

A település jelenlegi arculatát nagyban meghatározza történelme: az időben elsőként létrejövő régi településszerkezet pincesorral, az iparosodással létrejövő szükséglakások, és a 20. század során kialakult kertvárosias formák, melyek napjainkig formálják a település egyes részeit. Önálló karakterrel bír a település központi területe, ahol a különböző intézmények és kereskedelmi-szolgáltató létesítmények találhatók.

A bányászat okozta tájsebek, az erdők és a mezőgazdasági területek szintén különböző jellegzetességeket hordoznak magukban.

1. ÓFALU

Sallai Imre utca, Felszabadulás utca, Somogyi Béla utca, Kossuth Lajos utca, Bacsó Béla utca, Rákóczi utca, Bajcsy-Zsilinszky utca, Petőfi Sándor utca a József Attila utcától, József Attila utca Dózsa György út, Ady Endre utca, Jókai utca, Fürst Sándor utca, Béke utca, Frankel Leó utca, Május 1 utca, Táncsics út

2. BÁNYATELEP

Bacsó Béla utca, Rákóczi utca

3. PINCESOR

Somogyi Béla utca

4. KERTVÁROSÍAS TELEPÜLÉSRÉSZ

Ifjúság útja, Pusztavámi ipartelep: Erdősor út, Ibolya utca, Tulipán utca, Vértes utca, Hegyalja utca, Vasút sor

5. SORHÁZAK

Hegyalja utca

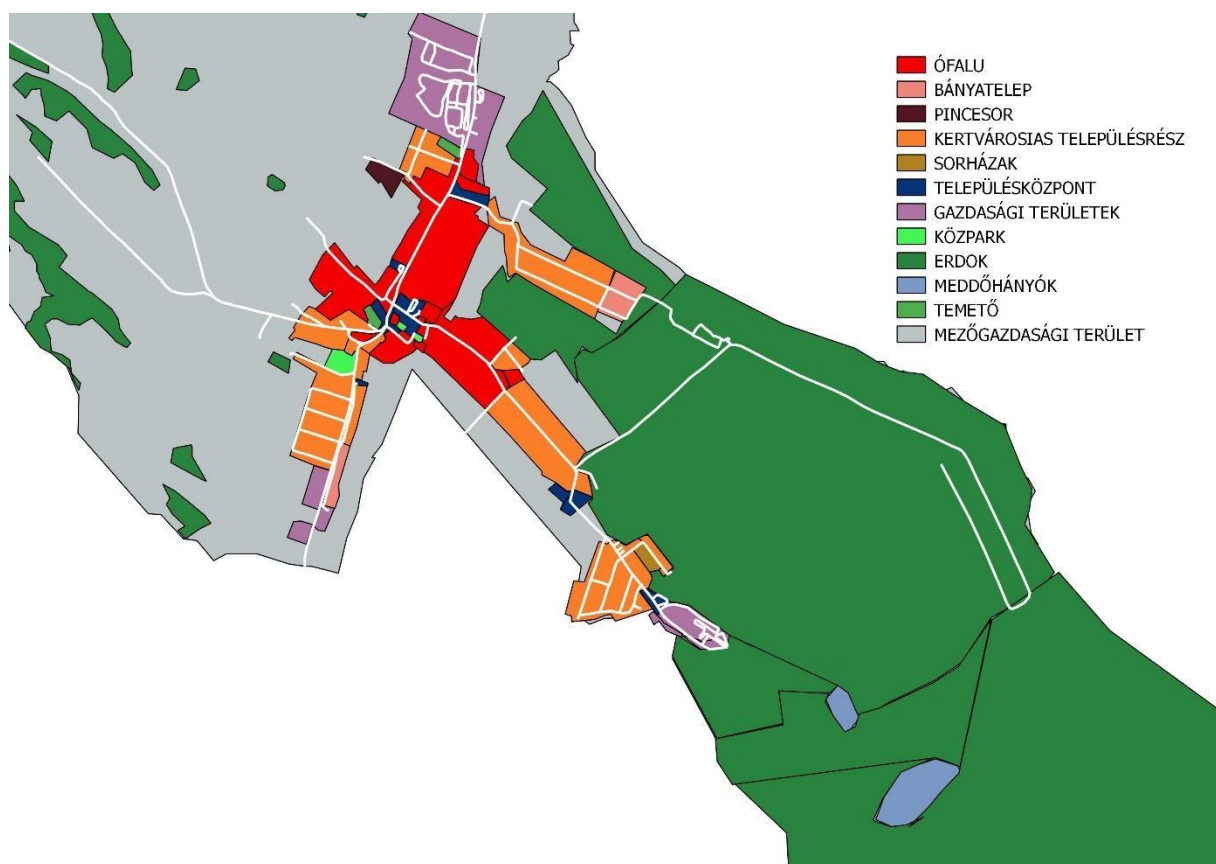
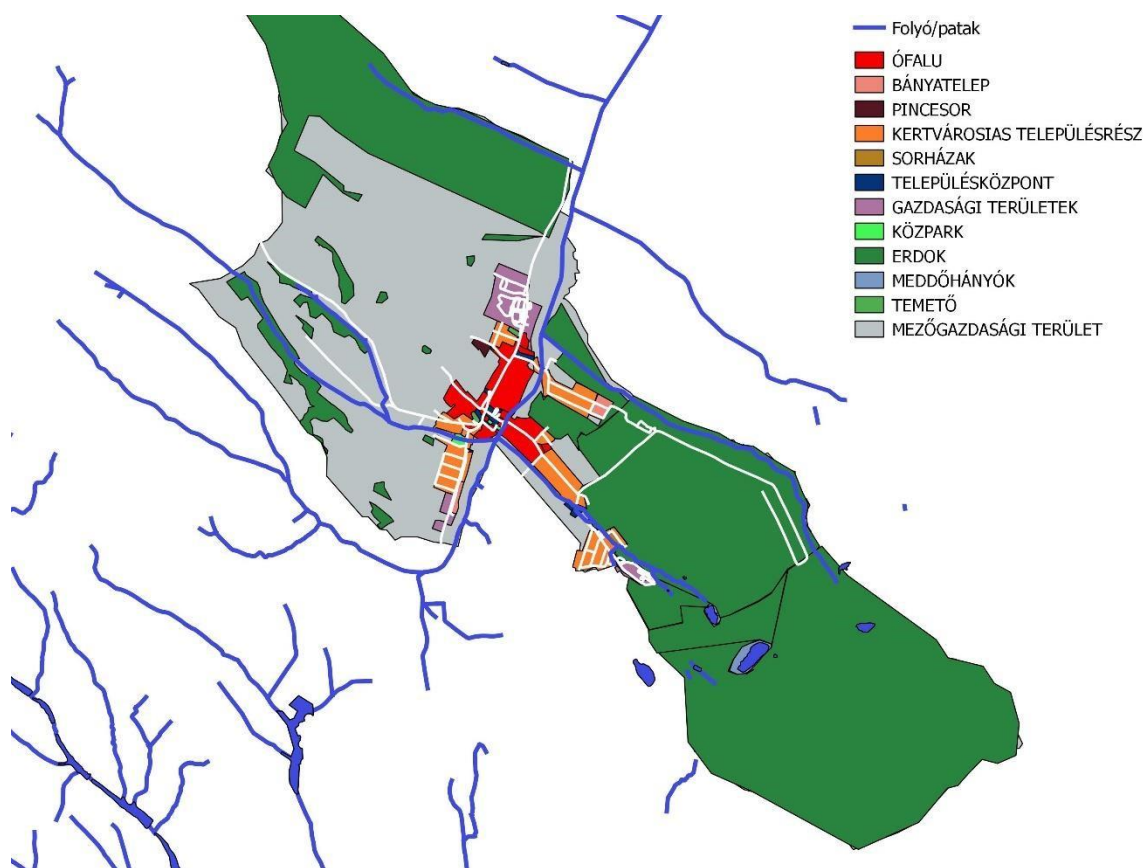
6. TELEPÜLÉSKÖZPONT

7. MEZŐGAZDASÁGI TERÜLETEK

8. ERDŐK

9. GAZDASÁGI TERÜLETEK

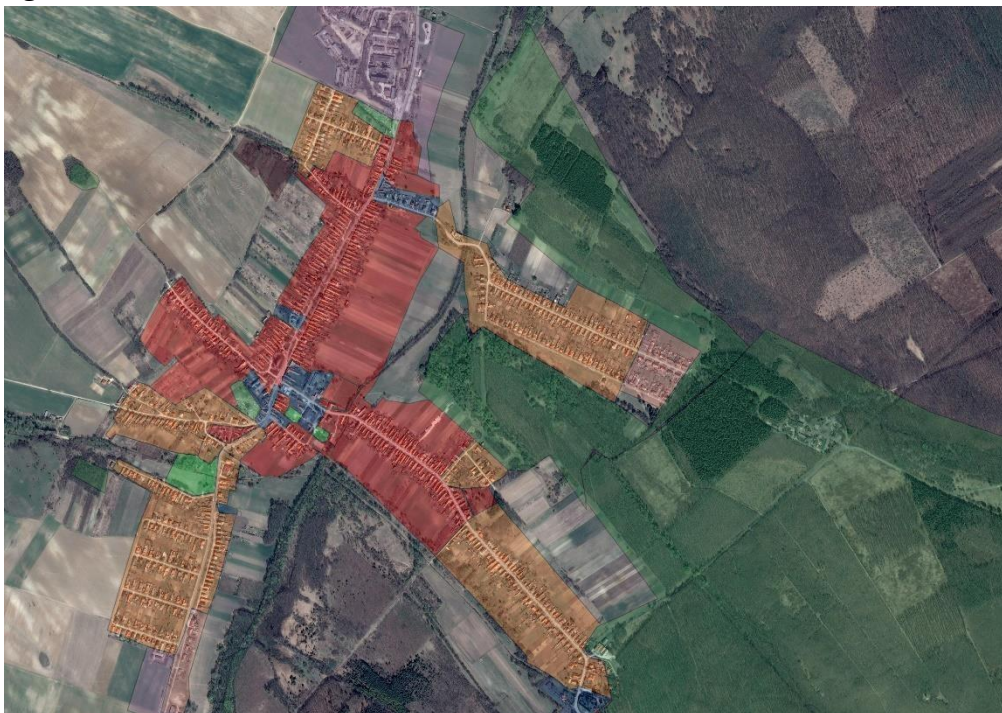
10. MEDDŐHÁNYÓK

5. A településkép minőségi formálására vonatkozó ajánlások

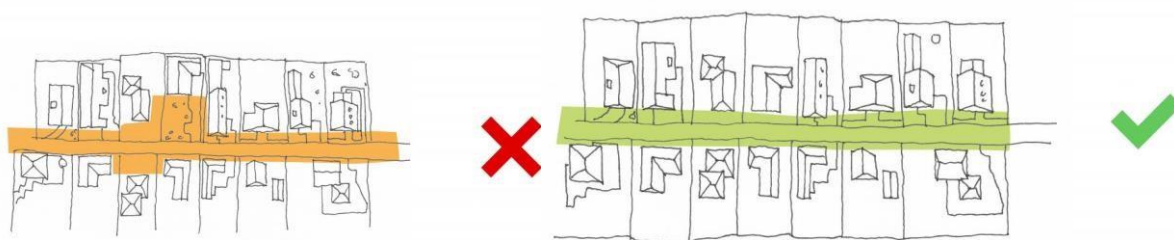
ÓFALU

Pusztavám Ófalunak nevezett településrésze, a település törzsét alkotja, és több utcát is magába foglal.

Telepítés

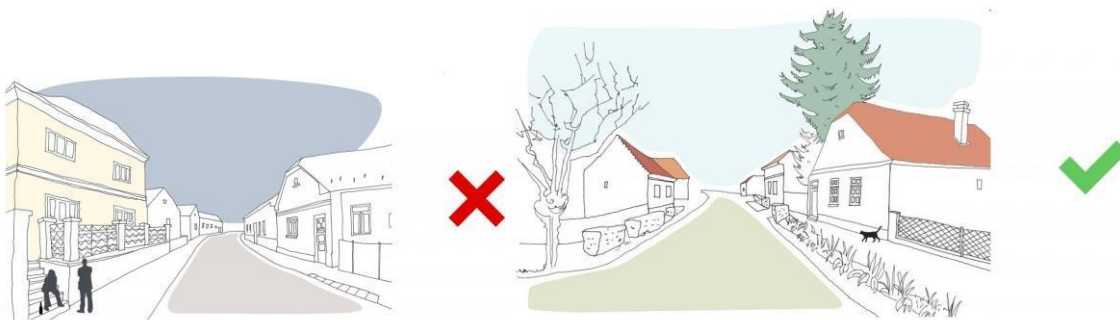
A keskenyebb telkes területeken az épületek a telkek oldalhatárán állnak. A szélesebb telkekre szabdalt tömbökben az utcával pár - huzamos elhelyezésű épületek vannak. Valamennyi épület az utcafronton áll.

Javaslat: Igazodjunk a már kialakult, harmonikus rendhez!

Épületmagasság

Az Ófalu településrészen jellemzően földszintes épületek állnak, ezért új építésnél is igazodjunk e meglévő környezethez.

Tetőforma, tetőhajlásszög

Az Ófalu településrészben kis fesztávra épített, így kisebb tömegű, főként csonka kontytetős, sátoztetős és kontytetős épületeket találunk, jellegzetesen mindkét irányba túlnyúló homlokzattal és helyenként lopott tornáccal.

Új építés esetén a területre jellemző, hasonló tömegű és egyszerű tetőformájú épületben gondolkodjunk. A túl meredek („alpesi”) illetve túl alacsony („mediterrán”) hajlásszög, vagy a tördelt, bonyolult tetőforma idegenül hat és megbontja az Ófalu településrész egységes utcaképét, ezért kerülendő.

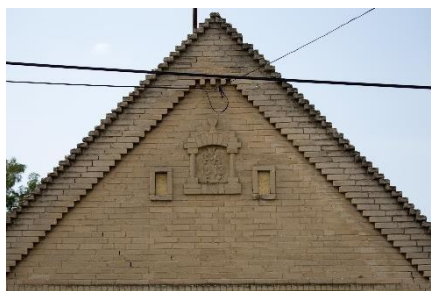
Héjazat

Javasolt a matt égetett természetes alapszínű, nem engóbozott agyagcserép fedés (natúrtól a mélyvörösig), használata hozzájárul a magaslatokról is jól látható egységes településképhez. Kerülendő a mű antikolt vagy egyéb mintázatú, nem természetes színű és anyagú cserepek, vagy egyéb anyagú fedések (lemezek, zsindelyek) alkalmazása. A cserép anyaga és színe mellett fontos a megjelenése is. A történelmi településészsben a klasszikus hódfarkú vagy egyenesvágású cserepek ajánlottak, melyek számos rajzolatban helyezhetők el a tetőn.

Nem ajánlott a túlhatározott karakterű, szinte önálló életet élő nagyhullámú, nagyméretű cserepek alkalmazása!

Homlokzat anyag- és szín használat

Vakolt homlokzatot alakítsunk ki, sima felülettel. Általánosságban a kapart, dörzsölt, szórt felületképzések idegenek a településrész hagyományától. Nem elfogadható a feltűnő és kirívó színhasználat a homlokzatok tekintetében sem. A sátoztetős épületeknél a téglaburkolás megengedett!

Javasoljuk a fehér vagy természetes, föld színeket, azok legvilágosabb árnyalatait. Faburkolat nem jellemző, azt csak kis mértékben, vagy a megemelt tetőtéri részeken alkalmazzunk! Téglaburkolat a sátoztetős házaknál megengedett!

Jellegzetes részletek

Jellegzetesség a 3-5 cserépsoros csonka kontyolás, valamint az utcai homlokzat oromdeszkás kialakítása, mely maximum 10-15 cm-t ül a homlokzati sík elé. **Ez nem helyettesíthető szegély vagy szegőcseréppel!**

Nyílászárók

A nyílások és a tömör falfelületek jellegzetes aránya, különösen az oromfalon, karakteres arcot ad a háznak. Amennyiben nagyobbra, szélesebbre vesszük ezeket a nyílásokat - legyen az egy felújítás, vagy egy új építés -, a ház arca idegenül fog hatni környezetében. Az ablaknyílás aránya meghatározó: a nyílások nyújtott arányúak, azaz magasabbak, mint széle - sebbek.

Azonos ablakméret más-más ablakosztással egészen eltérő megjelenést, hangulatot ad a háznak. Lehetőleg válasszunk fa (fa mintázatú egyéb) anyagú nyílászárókat.

Minden esetben javasolt a természetes, szépen öregedő anyagok használata, hiszen míg a természetes anyagok felújíthatók, átfesthetők, addig a műanyag idővel nem javítható. Javasolt a rikító helyett a természetes, föld színek használata. **A hagyományos, osztott ablakok stílusát a modern nyílászárókkal is tökéletesen lehet érvényesíteni!**

Nyílászárók felújításánál a fa használata javasolt. Tartsuk meg az eredeti ablakosztást, méreteket és darabszámot.

Az utólag felszerelt fehér redőnytokok beszerelése helyett gondoljuk át a rejtett, fa vagy famintázatú, lehetőleg a nyílással azonos színű árnyékoló szerkezetek elhelyezésének lehetőségét. A lamellás kialakítású zsalugáter ugyan nem jellemző az területen, de jó megoldás lehet a tömör kialakítású külső spaletta elhelyezése.

Lábazat

Anyaga a történelmi településrészen helyi kő, téglá, vagy vakolt-festett. Kerülendő a ragasztott, csempeszerű utánzatok, ez esetben a sarkokon az élek találkozása nem megoldott. Történelmi településrészen hagyományosan egyenes vágású, nagyméretű, habarcsba rakott és fugázott, helyben bányászott kövekből készültek az épületek és a kerítések lábazatai.

Kerítések

Pusztavám Ófalu településrészén a hagyományosnak számító zárt kerítések és ezek mellett az áttört kerítések egyaránt megtalálhatóak. A később kialakult újabb falusias lakóterületen leginkább áttört kerítésekkel találkozunk.

A történelmi településrészen mindkét típus építése elfogadható, míg az újabb falusias lakóterületen az áttört kerítéstípus a javasolt. Itt a kerítés maximum 70 cm magas, tömör (beton, kő, vagy téglá) lábazattal, áttörten épülhet.

A történelmi településrészen a kerítések kialakítása, felújítása során javasolt a helyben fellelhető természetes anyagok használata. Terméskőből vagy bontott téglából készült lábazatra fa kerítéselemeket helyezve pozitív hatással leszünk az utcaképre. Tömör kerítés építése esetén szóba jöhet a bontott téglá által nyújtott vidéki hangulat kihasználása is.

Kerítések kialakítása során alkalmazkodjunk az utcában esetleg már kialakult szokáshoz, rendhez. A kerítések magassága egységes kell, legyen, még akkor is, ha élő sövényt használunk telkünk határolására.

Zöldfelület és kertek

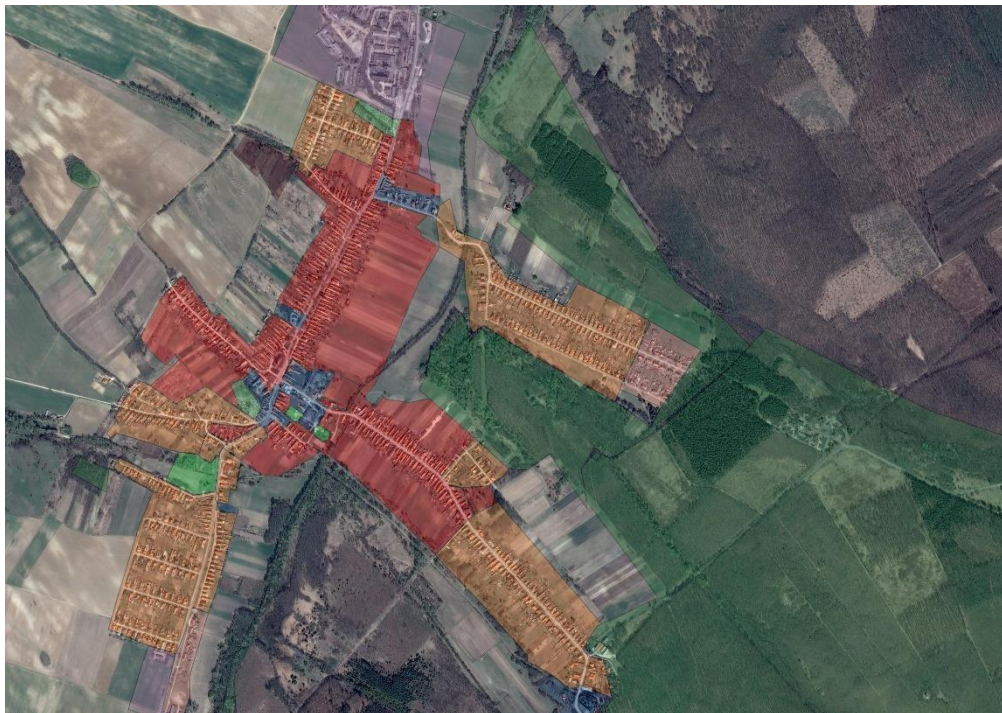
A hagyományos oldalhatáros beépítéseknél megmaradó keskeny oldalkertben célszerű a gépkocsinak csak a kerék nyomvonalán burkolatot építeni, vagy szórt burkolatot alkalmazni, így lehetőségünk marad növényesíteni is. A tornác mellett, vagy a szomszéd ház oldalfala mellé ültethetünk alacsonyabb cserjéket vagy évelőket, a gépkocsi árnyékolására egy kisebb fa is megfelelő. A tornácot árnyékolhatjuk kúszócserjékkel.

Burkolat

Javaslat: Térkövek használata, során szürke és színes színezésű műkő, nem javasolt!

KERTVÁROSIAK TELEPÜLÉSRESZ

Pusztavám Kertvárosias településrésze, a **település középső gyűrűjét alkotja**, a Bányatelepek és az Ófalu közötti fiatalosabb településrészt jelenti. Az Á. Telep, a Pusztavámi Ipartelepek, a Bacsó Béla utca, Felszabadulás utca, Dózsa György utca egyes részei tartoznak ide.

Épületmagasság

A településen belül az egyszintes lakóépületek vannak túlsúlyban és ezek közé ékelődnek be a kétszintes, tetőtér beépítéses épületek. Az egyszintes házak között is vannak magassági eltérések a típusoknak, tetőkialakításnak megfelelően.

Egy utca, vagy településrész vonzó arculatának egyik kulcsa a közel azonos épületmagasság. Az újonnan épülő, esetleg felújítandó épületnek is ugyanolyan magasságúnak kell lennie, mint a többi ház. A megengedett legnagyobb építménymagasság a lakóépület esetén általában 4,5 méter lehet, egyes területeken 7,5 méter. Az épületek magassága tetőtér beépítése esetén sem változhat.

A kedvező utcakép megtartása és kialakítása érdekében az épületek utcai homlokzatmagasságának és utcai homlokzatszélességének megközelítően azonosnak kell lennie.

Tetőtípus

A településrészen sokféle tetőtípus megtalálható: nyereg-, oromzatos nyereg-, sátor-, manzárd, csonka konty-, konytető.

A változatos tetőtípusokat és anyaghasználatot jól szemlélteti a Pincesor szőlőhegyéről a Felszabadulás utcát szemléltető fotó:

Az alábbi drón fotón a manzárdos Á. Telep látható, a háttérben az Ifjúság útja új nyeregtetőivel:

Kövessük a már kialakult rendet és igazítsuk a lakóépületünk tetőtípusát a környezetünkhöz!

Héjazat

Itt sem ajánlott a túlhatározott karakterű, szinte önálló életet élő nagyhullámú, nagyméretű cserepek alkalmazása! Helyettük a természetes anyagok, cserép használata és a hódfarkú vagy egyenes vágású cserepek alkalmazása a javasolt. Zsindely használta elfogadható.

Homlokzat anyag- és szín használat

Vakolt homlokzatot alakítsunk ki, közel sima felülettel, kapart, dörzsölt, szórt felületképzések megengedettek. Nem elfogadható a feltűnő és kirívó színhasználat a homlokzatok tekintetében sem, színhasználatban törekedni kell a pasztel színek használatára.

Javaslat: Kerüljük az Ófalu településrészre inkább jellemző világos, fehér homlokzati színeket! Használjuk az eredeti szürke, és egyéb szín árnyalatok világosabb tónusait.

Nyílászárók

Lehetőleg válasszunk fa (fa mintázatú egyéb) anyagú nyílászárókat, de a műanyag nyílászárók használata is megengedett. Tartsuk meg az eredeti ablakkiosztást, méreteket és darabszámot.

Az utólag felszerelt fehér redőnytokok beszerelése megengedett, de ahol lehet gondoljuk át a rejtett, fa vagy famintázatú, lehetőleg a nyílással azonos színű árnyékoló szerkezetek elhelyezésének lehetőségét!

Lábazat

Anyaga a helyi kő, téglá, vagy vakolt-festett. Kerülendő a ragasztott, csempeszerű utánzatok, ez esetben a sarkokon az élek találkozása nem megoldott. **Nem javasolt, a természetes, mészkövek közötti fugák sötét színnel történő kiemelése, helyette az anyagok eredeti színét hagyjuk meg!**

Burkolatok

A településrészen a szürke műkő használata javasolt, azon belül is az egyenes- és hullámos szegélyű.

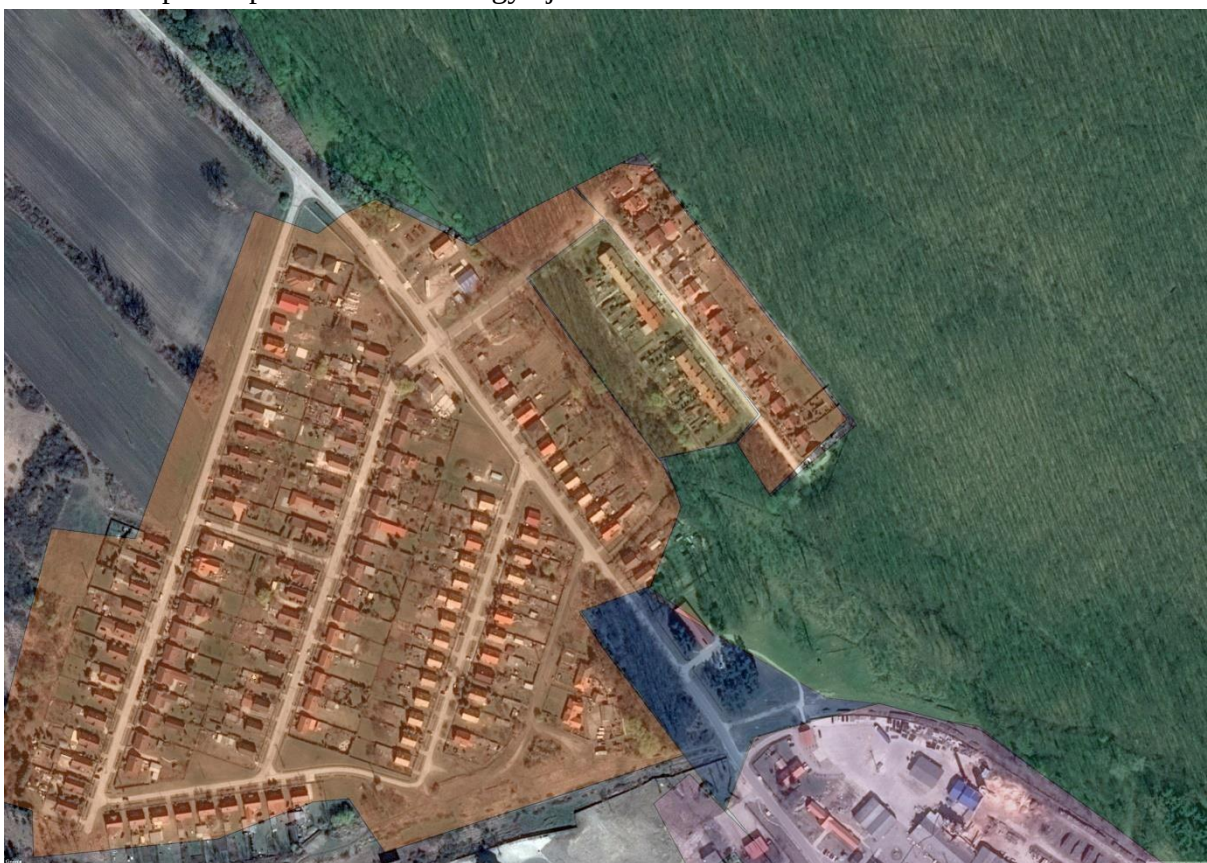
Zöldfelület, kertek

Törekedjünk a rendezett utcaképre a gyepterületek rendszeres karbantartására. A kertek kialakításakor a hűs, árnyékos, zöldfelületek növelését javasoljuk!

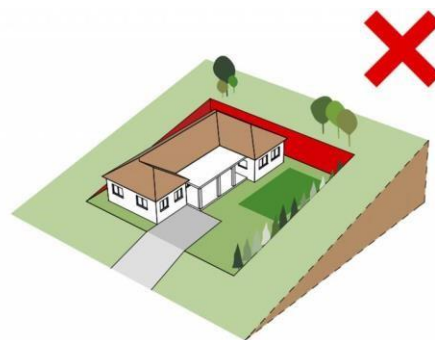
SORHÁZAK

A Sorházak településrész Pusztavám egyik egyedi kialakítású és hangulatú településrésze, a Pusztavámi Ipartelepek részeként a Hegyalja utcában található.

Terepalakítás

A területen topográfia viszonyai miatt törekedjünk a már kialakult rendet követni, az épület magasságviszonyait a lejtős terephez igazítani!

Telepítés

A Sorházak településrészen utcával párhuzamosan kerülnek telepítésre a házak. **Igazodjunk a már kialakult, harmonikus rendhez!**

Magasság

A Sorházak jellemzően földszintes épületek állnak, ezért új építésnél is igazodjunk a meglévő környezethez. **Szükség esetén a hátsó irányba történő bővítést használjuk, úgy, hogy az utcafronti épület eredeti méretében ne történjen változás!**

Tetőforma, tetőhajlás-szög

A Sorházakon főként hosszú, nyeregtetős épületeket találunk.

Héjazatok

Javasolt a matt égetett természetes alapszínű, nem engóbozott agyagcserép fedés (natúrtól a mélyvörösig), használata hozzájárul a magaslatookról is jól látható egységes településképhez. Kerülendő a mű antikolt vagy egyéb mintázatú, nem természetes színű és anyagú cserepek, vagy egyéb anyagú fedések (lemezek, zsindelyek) alkalmazása. A cserép esetében a klasszikus hódfarkú vagy egyenesvágású cserepek ajánlottak, melyek számos rajzolatban helyezhetők el a tetőn. **Nem ajánlott a túlhatározott karakterű szinte önálló életet élő nagyhullámú, nagyméretű cserepek alkalmazása. Javasoljuk, hogy tetőfedés előtt egyeztessünk szomszédainkkal, hogy a két kapcsolódó lakás teteje színvilágában harmonizáljon!**

Homlokzat

A tulajdonviszonyi határokat szemléltető eltérő színhasználat, világosabb, pasztel színekkel jól mutat.

Javasoljuk, hogy homlokzatszínezés előtt egyeztessünk szomszédainkkal, hogy a két kapcsolódó épület színvilágában harmonizáljon!

Garázsok, melléképületek

Kerüljük a bodéépítészetre jellemző szerelt jellegű építőanyagok (OSB lap, polikarbonát, hullámlemez stb.) és a tobzódó, egymást gyengítő anyagok sokaságának használatát. Részesítsük előnyben a fa és természetes anyagokat! A garázsok és melléképületek fedésénél törekedjünk a lakóépület tetejével történő harmóniára!

Nyílászárók

A nyílászárók esetében megengedhető a fehér műanyag nyílászáró, de törekedjünk az épület külsején lévő összhang megteremtésére.

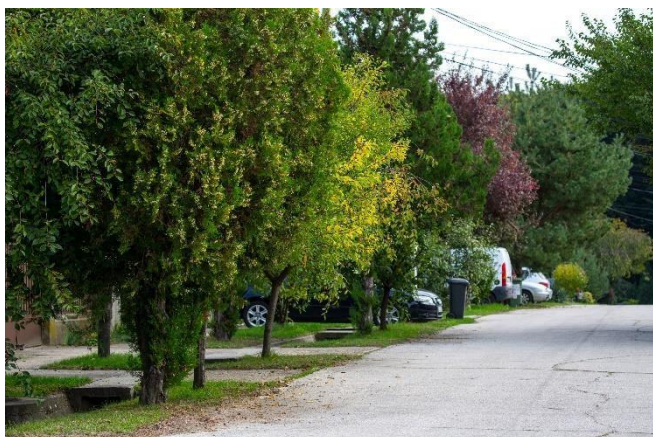
Kerítés

Az utcafront felőli kerítés alacsony áttört jellegű a településen. Főként a fa, vas anyagok használatát javasoljuk, a lábazat alacsony, vakolt egységes színű legyen.

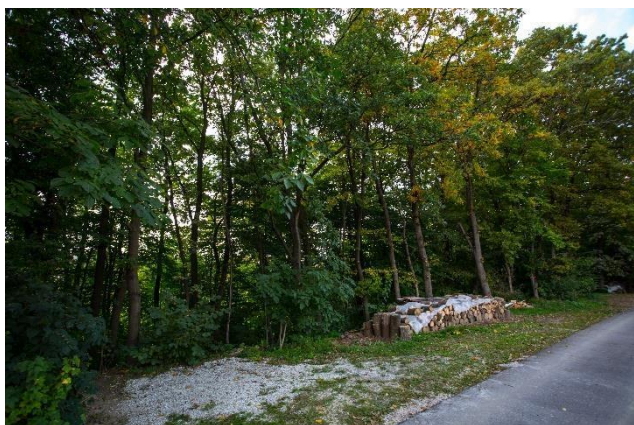

Kertek, zöldfelület

Törekedjünk a zöldfelületek fenntartására, az utcafront felől az alacsonyabb maximum 3 méter magasságú fás szárú növényzet fenntartására. A kertek kialakítása során az árnyékos zöldfelületek nagyságát növeljük.

A területet DK-i irányból fiatal gyertyános szegélyzi, ennek meghagyását javasoljuk.

PINCESOR

A Pincesor településrész, a Somogyi Béla utca végén terül el.

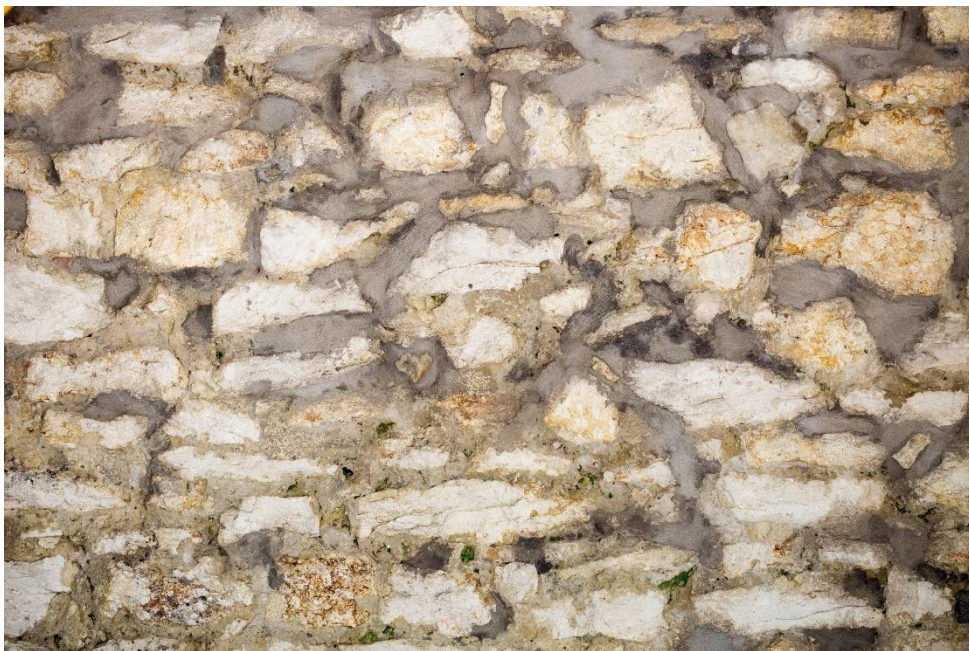
A település egyik legrégebbi és egyben legkisebb részéről van szó, karakterében különleges és egyedi, jól jelzi egyben a térség bortermelésben rejlő potenciálját is.

Telepítés

A terület topográfiai viszonyai alapján főként domb aljában helyezkednek el az épületek melyek mellett a félig hegybe vajt pincék vannak. A Pincesor településrészen az utcára merőlegesen kerülnek telepítésre a házak. **Igazodjunk a már kialakult, harmonikus rendhez!**

Pincék és lábazatok anyaghasználata

Jellemző építőanyag a **Dachsteini Mész**, ami Pusztavám egész területén megtalálható. A mészre jellemző az agyagos, sárgás dolomitos réteg. **Javasoljuk a helyi mész építőanyag használatát a kerítéslábazatok és a pincék felújítása során!**

Pincék előtetői

Javasolt a matt égetett természetes alapszínű, agyagcserép fedés (natúrtól a mélyvörösig), használata hozzájárul a szőlőhegyről jól látható egységes településképhez.

Kerülendő a mű antikolt vagy egyéb mintázatú, nem természetes színű és anyagú cserepek, vagy egyéb anyagú fedések (lemezék, zsindelyek) alkalmazása. A cserép esetében a klasszikus hódfarkú vagy egyenesvágású cserepek ajánlottak, melyek számos rajzolatban helyezhetők el a tetőn.

Lakóépület anyaghasználat

Kerüljük a bodéépítészetre jellemző szerelt jellegű építőanyagok (OSB lap, polikarbonát, hullámlemez stb.) és a tobzódó, egymást gyengítő anyagok sokaságának használatát. Részesítsük előnyben a pincesor hangulattal harmonizáló anyagokat, melyeket a maguk természetességében, vakolt felületekkel párosítva jelenítsünk meg a homlokzaton.

Nyílászárók

Javasoljuk a fa alapanyag és a kovácsolt vasalatok használatát!

Zöldfelület

A terület eredeti növényzetének megtartása javasolt, a rendezett karban tartott gyepterületek mellett.

BÁNYATELEP

A település bányaiipari múltjához kapcsolódó, főként az 1940-es években kialakult szükséglakások jellemzik ezt a településrészt. Elhelyezkedésüket az akkori munkaterület közelsége határozta meg, tehát a bánya aknákhöz közeli elhelyezkedés mérvadó volt. Az egykori bányatelepek tehát a település határában találhatóak, egyikük a Gánt irányában elnyúló Bacsó Béla- és Rákóczi utcák végén:

Másik Bányatelep pedig Mór felé haladva az Á. teleppel szemben található:

A település részre jellemző, hogy az eleve szükséglakásoknak épült telep sorházas beépítésű és kiskertes. Eredendően falusi, paraszti réteg számára épültek a házak, emiatt jellemző, hogy terménytároló funkciójú padlástérrel kerültek kialakításra az épületek. A bányamunkára kényszerülő paraszti réteg, nyomokban fenntartotta falusias életformáját is; kisméretű gazdasági épületek, ólak jellemezték a kerthasználatát, ami napjainkban is nyomokban fellelhető még a településrészen.

Telepítés

A Bányatelep településrészen utcával párhuzamosan kerülnek telepítésre a házak. **Igazodjunk a már kialakult, harmonikus rendhez!**

Magasság

A Bányatelepen jellemzően földszintes épületek állnak, ezért új építésnél is igazodjunk a meglévő környezethez. **Szükség esetén a hátsó irányba történő bővítést használjuk, úgy, hogy az utcafronti épület eredeti méretében ne történjen változás!**

Tetőforma, tetőhajlás-szög

A Bányatelepen főként hosszú, nyeregtetős épületeket találunk, jellegzetesen bejárat feletti előtetővel.

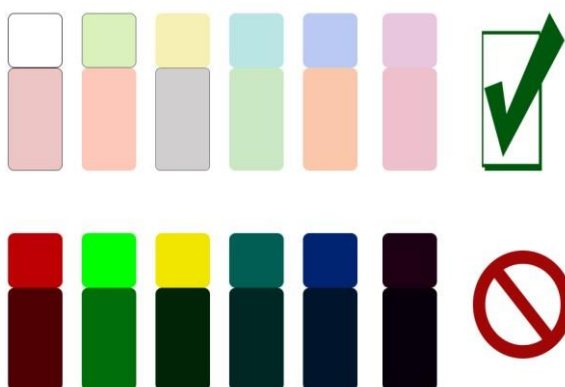
Új építés esetén a területre jellemző, hasonló tömegű és egyszerű tetőformájú épületben gondolkodjunk. A túl meredek („alpesi”) illetve túl alacsony („mediterrán”) hajlásszög, vagy a tördelt, bonyolult tetőforma idegenül hat és megbontja a Bányatelep egységes utcaképét, ezért kerülendő.

Héjazatok

Javasolt a matt égetett természetes alapszínű, nem engóbozott agyagcserép fedés (natúrtól a mélyvörösig), használata hozzájárul a magaslatookról is jól látható egységes településképhez. Kerülendő a mű antikolt vagy egyéb mintázatú, nem természetes színű és anyagú cserepek, vagy egyéb anyagú fedések (lemezek, zsindelyek) alkalmazása. A cserép esetében a klasszikus hódfarkú vagy egyenesvágású cserepek ajánlottak, melyek számos rajzolatban helyezhetők el a tetőn. **Nem ajánlott a túlhatározott karakterű szinte önálló életet élő nagyhullámú, nagyméretű cserepek alkalmazása. Javasoljuk, hogy tetőfedés előtt egyeztessünk szomszédainkkal, hogy a két kapcsolódó épület teteje színvilágában harmonizáljon!**

Homlokzat

A tulajdonviszonyi határokat szemléltető eltérő színhasználat, világosabb, pasztel színekkel és akár anyagmintázattal (pl. téglá, kő) is jól mutat.

Javasoljuk, hogy homlokzatszínezés előtt egyeztessünk szomszédainkkal, hogy a két kapcsolódó épület színvilágában harmonizáljon!

Jellegzetes részletek

Az utcai homlokzat oromdeszkás kialakítása, mely, maximum 10-15 cm-t ül a homlokzati sík elé. Ez nem helyettesíthető szegély vagy szegőcseréppel!

Nyílászárók

A területre jellemző az eredendően terménytároló funkciójú padlástér. A padlástér ajtaja a homlokzaton helyezkedik el.

Törekedjünk az eredeti nyílászárók meghagyására, annak helyének megtartására. A főként fa anyaghasználat és a természetes szín megtartása javasolt.

Az utólag felszerelt fehér redőnytokok beszerelése helyett gondoljuk át a rejtett, fa vagy famintázatú, lehetőleg a nyílással azonos színű árnyékoló szerkezetek elhelyezésének lehetőségét!

A Bányatelepen változatos előtetőkkel találkozhatunk. **Kialakításukkor törekedjünk az főként fa anyaghasználatra és a természetes tetőfedő anyagokra, melyek az épület tetőfedő anyagával harmonizálnak! Kerüljük az üvegszerű, műanyaghatású anyagokat! Az előtetők szélesítése és terasz kialakítása során ügyeljünk a természetes fa anyagok használatára! A napfényt áteresztő nem természetes anyagokkal történő fedés helyett/mellett, használjunk természetes növényzetet!**

Garázsok

Az udvaron kialakított garázsok magassága nem haladhatja meg a lakóépület magasságát. **Kialakításukkor törekedjünk az főként fa anyaghasználatra és a természetes tetőfedő anyagokra, melyek az épület tetőfedő anyagával harmonizálnak!**

Házzámtáblák

A területek természetközelsége és egyedisége a házzámtáblákban is megjelenik. **Amennyiben egyedi házzámtáblát szeretnénk, kerüljük a rikító színes táblákat, helyettük törekedjünk a fa anyagok használatára!**

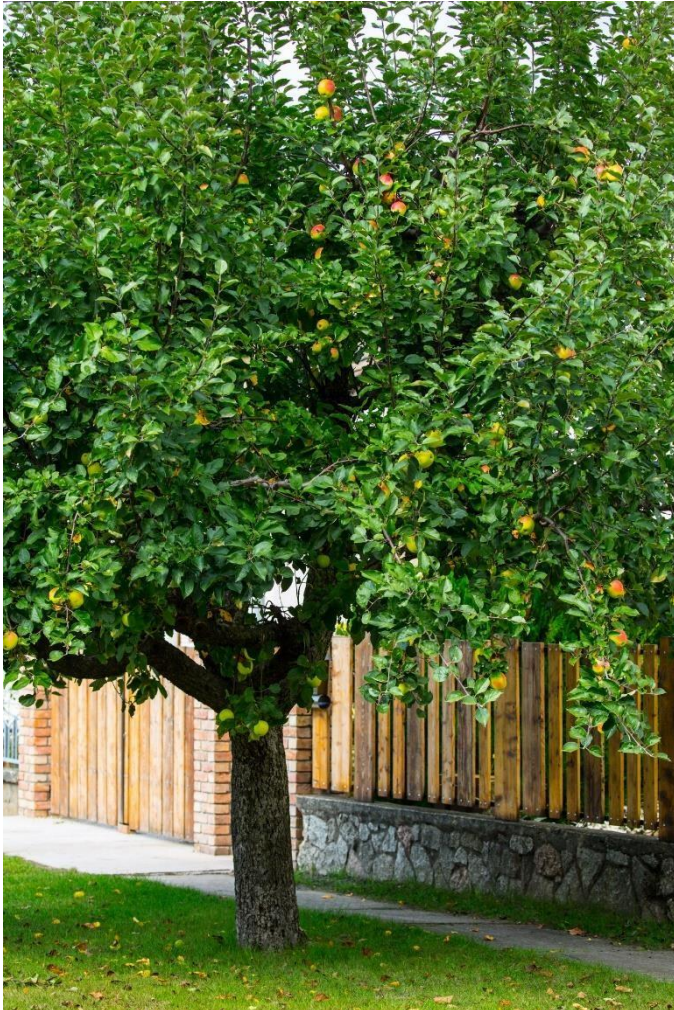
Kertek, zöldfelület

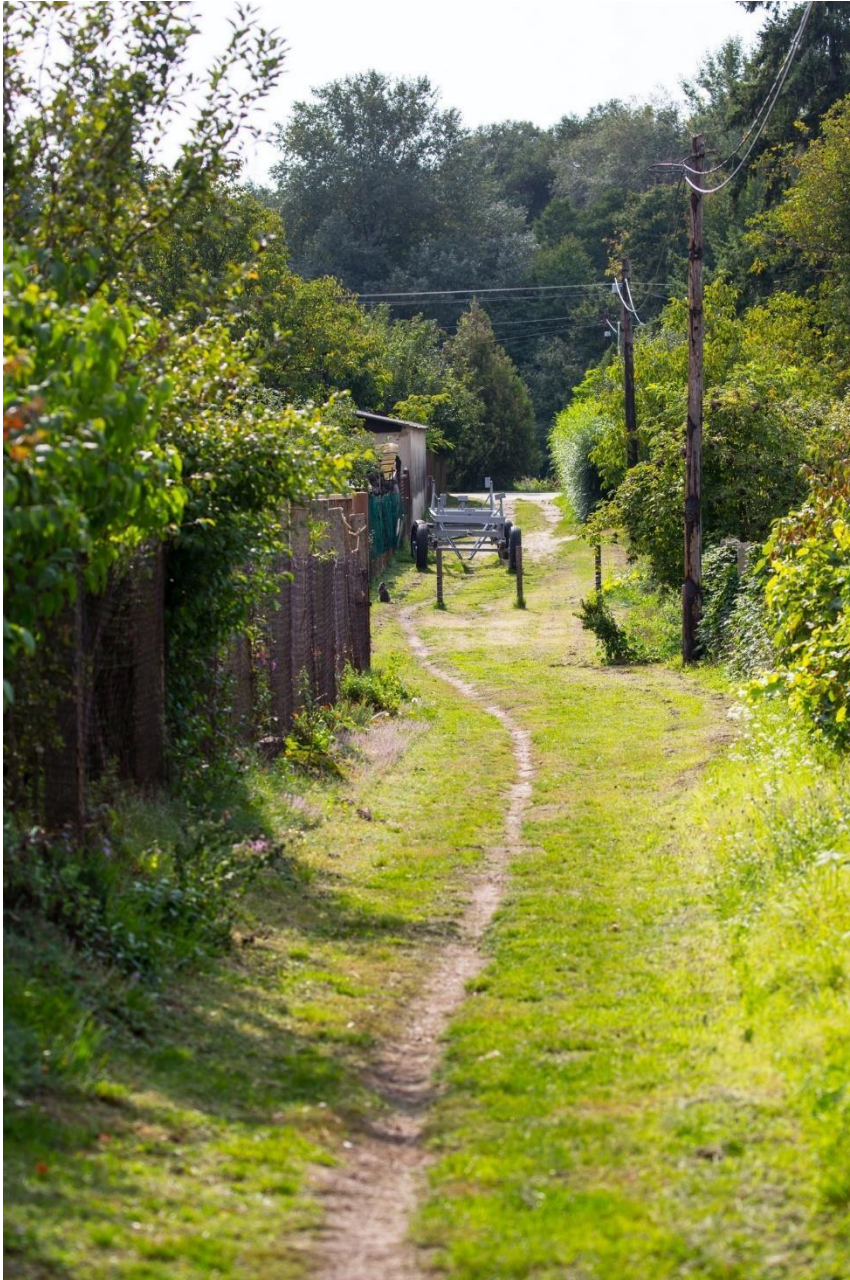
A Bányatelep településrészen jellemzőek, a nagy zöld felületek. A Gánt irányában elterülő telep, tölgyes erdő mellett fekszik, ami jelentős hangulatot ad területnek. Mindkét terület egység sajátos fa anyagú játszótéri eszközökkel rendelkezik.

Javasoljuk az utcabútorok esetében a rönk fabútorok, főként faanyagú bútorzat használatát!

Az utcakép fenntartása során javasoljuk az almafák telepítését, fenntartását!

A területre jellemző volt az 1940-es években a kis alapterületű konyhakertek a kis alapterületű baromfi udvarok, esetleg egy-egy hízóval az ólban. Mára ez a funkció háttérbe szorult, helyettük szőlőssorral és díszkertekkel szinte mindenhol lehet találkozni a telepen.

A kertek kialakítása során törekedjünk a rendezett, minél nagyobb felület növényzettel történő telepítésére. Kerüljük a nagy összefüggő zöldmentes, kő borította felületeket!

A kertek hátsó részében elhelyezkedő gazdasági funkciójú épületek fedésénél törekedjünk a lakóépület fedéséhez harmonizáló anyagok használatára!

MEZŐGAZDASÁGI ÉS ERDŐTERÜLETEK

Pusztavám a Vértesi Natúrpark és a Vértesi Tájvédelmi Körzet része. Külterületén értékes természeti, természetközeli területek találhatók, és felbecsülhetetlen értékű tájkép, tájképi elemek, melyek védelme, fenntartása komoly feladat és kötelesség.

A tájkép a falu arculatának meghatározó eleme. A védett tájkép fenntartása érdekében, ahol a szabályok az építkezést nem tiltják, ott a külterületi épületeket hagyományos formában, természetes anyagokból kell kialakítani, és magasságuknál különösen figyelni kell, az alacsony, tájba simuló méret betartására.

Az épületek tetőfedésére égetett cserép, vagy azzal egyező színárnyalatú betoncserep javasolt. A csillogó és rikító színű fémfedést, illetve fémborítást minden épület esetében mellőzzük, mert zavaró hatású lehet a tájban.

Mezőgazdasági és ipari épületek esetében a semleges vagy természetes földszíneket érdemes alkalmazni a homlokzatok színezésekor.

A közművezetékeket és az elektronikus hírközlési vezetékeket és azokhoz tartozó építményeket tájba illesztett módon, kell elhelyezni, ha mód van rá, akkor a felszín alatt.

A külterületi fásítás során kizárólag őshonos fafajokat lehet ültetni, más fajok habitusukban, karakterükben megváltoztatják a tájképet.

TELEPÜLÉSKÖZPONT

Településközpont kereskedelmi és intézményi területekkel a település csomópontjának is tekinthető, mert itt találkozik a két főbb utca - a Kossuth és Petőfi utca – egymással. Ebben a térrészben található a Polgármesteri Hivatal, a Páduai Szent Antal római katolikus templom, a Művelődési ház és könyvtár, a COOP élelmiszerbolt.

A településközpont jellemzői:

- A templom műemléki védelem alatt áll, a parkjával együtt színfoltként magasodik a településrész fölé.
- jellemzőek a magas épületek
- az élelmiszerbolt a csomópont közepén ennek a térrésznek a legkritikusabb látvány eleme
- anyaghasználatban a beton (járdák, parkolók) és a fém (oszlopok, korlátok) erősen jelentkezik, látványelemként is meghatározóak

MEDDŐHÁNYÓK

A pusztavámi szénbányászat és a gánti bauxitbányászat után hátramaradt tájsebek (felszíni bányaudvarok, meddőhányók) meghatározzák a település tájkarakterét. Rekultiválásuk tájesztétikai és természetvédelmi szempontból egyaránt sürgős feladat. **Új bánya nyitása a védett területen nem engedhető meg.**

A mezőgazdasági tevékenység a település területén kis mértékű, területük zömében gyepterület művelési ágú. A térség turisztikai célú fejlesztése és a zömében ehhez kötődő infrastruktúrafejlesztés is a természetvédelmi érdekek érvényesítésével végezhető.

Az üdülőkörzet terve a tájvédelmi körzet mentén, annak tájképi szempontból fokozottan érzékeny és veszélyeztetett zónájában védőövezet kijelölésére tett javaslatot. Ezen területek az erdők alatti volt zártkertekkel, szőlőkkel borított hegyoldalak, értékes természeti területeket is felölelő gyepterületek, amelyek egyben tájképvédelmi övezetként is funkcionálnak. Beépülésük, felaprózódásuk megakadályozása, a települést övező kertterületek részletes szabályozása szükséges.

A hagyományosan borvidéki területeken a terv a szőlőterületek növelésének, támogatásának szükségességét emeli ki, szem előtt tartva a természetvédelem érdekeit, az ökológiai szempontok érvényesítését is.

KÖZPARKOK, TEMETŐK

A településen több nagyobb közpark is található. Nagyságuk megfelelő, karbantartásuk megoldott. A temetők állapota megfelelő. **Ügyelni kell a köztisztaság fenntartására, és a lehető legtöbb árnyékos és hűvös pihenőhely biztosítására!**

GAZDASÁGI TERÜLET

A település jelentős táji jellegzetességeket hordoz, a megépült ipari létesítmények miatt. **A település lakóterületéhez közel, újonnan épülő létesítményeknél javasoljuk a települési karakterhez való illeszkedést, természetes, helyi anyagok használatát! Mellőzük a fényes, csillogó anyagok, élénk színek használatát!**

6. Jó példák

épületek, építészeti részletek

Épületek

Manzárd tetős ház, a Kertvárosias településrészben. Áttört vas kerítés, a kerítés lábazat helyi építőanyagból. A homlokzat színezése világos árnyalatú, a fehér műanyag nyílászárók harmonizálnak, a redőnytok rejtett. A felújított tető hódfarkú cserépfedés piros színárnyalattal került kialakításra, az épület a letisztult egyszerűséget és rendet tükrözi.

Falusias jelleg megőrzése az Ófaluban: sötét lábazat, helyi mészkőből támfal, nyílászárók és kiosztásuk, anyaguk megőrzése. A homlokzat hagyományosan fehér, a tető héjazat anyaga és színe, formája illeszkedik a falusias utcaképhez.

Nyílászárók

Padlásajtó a Bányatelepen. Eredeti forma, elhelyezkedés és anyaghasználat.

Rejtett redőnytok, pasztel színű redőny. Méretében, anyagában és elhelyezkedésében meghagyott új fa nyílászáró a Kertvárosias településrészen.

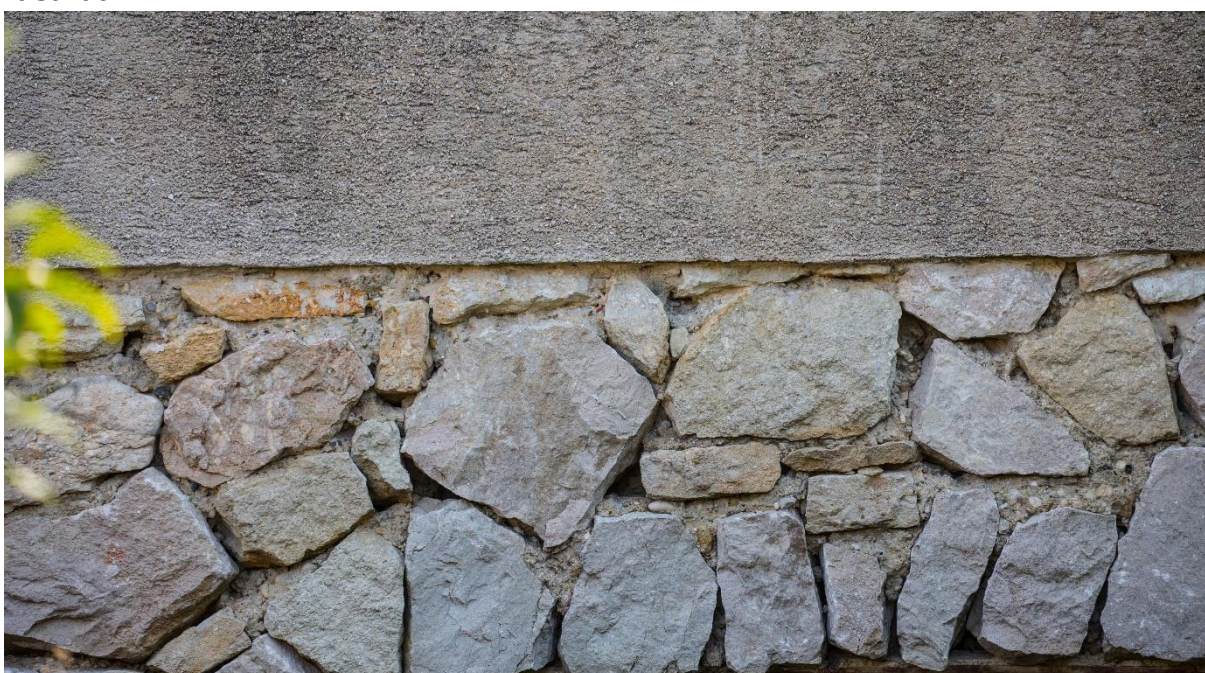

Új ablak az Ófalu településrészen. Hagyományos forma, kiosztás és anyaghasználat, modern köntösben.

Új ablak az Ófalu településrészen. Hagyományos forma, kiosztás és anyaghasználat, zsaluval redőny helyett.

Lábazat

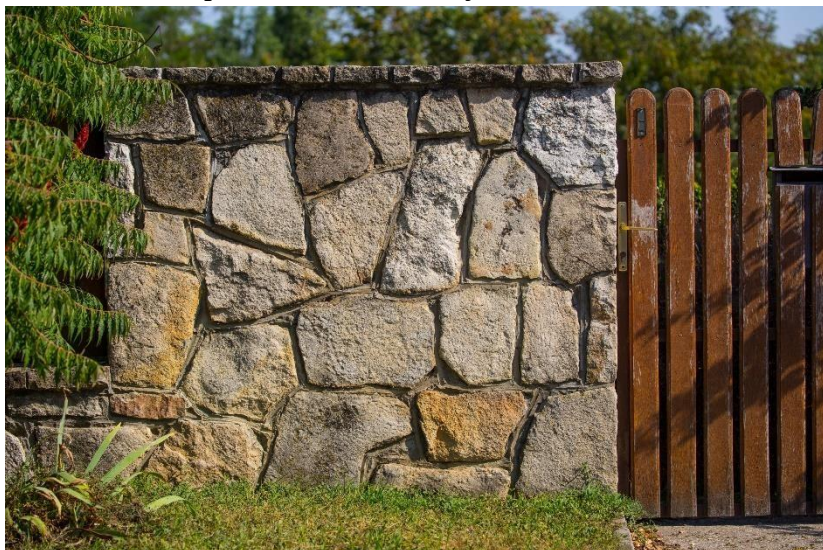

Az alapanyag: pusztavámi mészkő. A fugák üresen, természetesen hagyva.

Kerítések

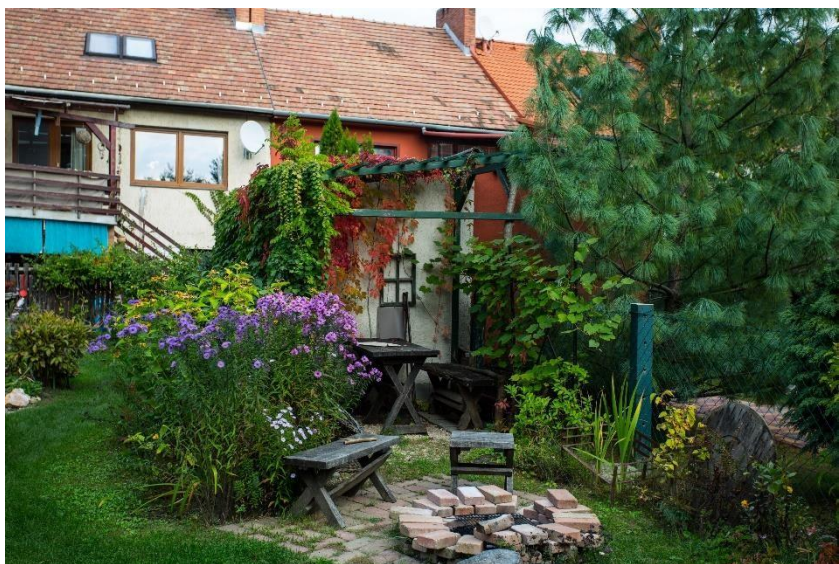

A Sorházak településrészen, alacsony áttört fa kerítés.

A Pincesor elején kerítés helyi építőanyagokból, alacsonyan áttört jelleggel.

Kertek

A Sorházak DK-i oldaláról, pihenésre hívogató „titkos kert”. A kültéri antenna egység is helyesen a hátsó kerti oldalra került.

Kertvárosi hangulatot keltő fa dézsa és virág, a Kertvárosias településrészen.

Héjazat

A szomszédal illeszkedő héjazat, a Sorházaknál.

Egyenes vágású cserépfedés a Bányatelepen.

7. Jó példák

sajátos építményfajták, egyéb műszaki berendezések

Táblák természetes anyagok felhasználásával.

Utcaképbe illeszkedő alacsony melléképület.

Településképbe illeszthető nyitott tároló, egy ipari telepen a település fő utcáján.

A település régi utcaképezének egy-egy fennmaradt elemét jelen esetben az utcai kutakat a látvány, a hangulat és az emlékezés miatt is érdemes megővni az utókór számára.

Újrahasznosított régi kerékpárral sokfelé találkozni ma már az országban. Egyfajta divat lett főleg cégekneként hasznosulnak virágboltok, cukrászdák, szolgáltatóházak előtt. Pusztavámon egy újabb ötletes példát látni az alkalmazására: Utcanévtábla tartó

A vadászház udvarán áll ez a megóvott kerekesház, hatalmas fák, nyáron is hűs árnyékában. Hangulatos eleme a park különleges atmoszférájának.

Magyarországon is egyre elterjedtebb a napenergia felhasználása. Napelemben kívül a napkollektor használata is kezd elterjedni. Mindkét esetben a technológia adott, a napelemek, napkollektorok kinézetén esztétikailag nem lehet javítani, azonban a tetőkre való felhelyezésnél az esztétikai megjelenésre már oda kell figyelni több szempontból is.

Ezeket a berendezéseket az utcakép védelmében az utcafronttól a lehető legtávolabb, például a hátsókerti tetőfelületen célszerű elhelyezni. Érdekes a paneleket egy tömbben tartani, a lépcsőzés és az ugráló vonalvezetés megbontja a tető egységes, nyugodt látványát.

Elhelyezésük csak oromzatos magastetőn, és kizárólag a tetősíokban maradván kívánatos, ne döntjük meg semmilyen irányban. Védett utcakép, vagy homlokzat esetén, vagy ha a déli tájolással a fentiek nem egyeztethetők össze, meggondolandó a kertben, támfalra, esetleg a kerítésre való telepítésük.

Az utcai homlokzatra ne helyezzünk parabolaantennát, légkondicionáló berendezés külső egységét, illetve ha lehet parapetet se, valamint közművezeteket közterületről látható módon se helyezzünk el. Ezek mind megbontják a homlokzat egységét, még akkor is, ha egy szépen felújított épületről beszélünk. Ezek kerüljenek a ház hátsókert felé néző falfelületére.

A riasztóberendezésről is külön szót kell ejteni. A riasztó külső egysége a legszebb homlokzat látványát is meg tudja bontani. Nem javasolt a berendezést a főhomlokzat közepére helyezni, hanem esztétikusabb és településképileg is szerencsésebb hely az oldalhomlokzat, esetleg egy takart hely, hiszen a legtöbb esetben nem a fény, hanem a hangjelzés és a biztonsági szolgálathoz való közvetlen kapcsolat a lényeges a riasztás folyamatában.

Településeinken nagy gondot jelent a mára már kaotikussá vált légvezetékek visszataszító látványa. Sok település ófalui részén már csak földkábeles bekötéseket engedélyeznek. Pusztavám is olyan értékes településrészekkel rendelkezik, ahol érdemes lenne a kiváltások lehetőségével élni.

A település sajátos lámpaoszlopai kiváló lehetőséget biztosítanak reklámfelületek elhelyezésére. **Javaslat: A kötött maximális méret megtartása és a feliratok kivitelezése során a megvilágítást használjuk a világító feliratok helyett!**

Kedves Olvasó!

A 2016. évi LXXIV. törvény a településkép védelméről markáns változást hoz mindennapi életünkben, hiszen egy rendezettebb jogszabályi környezetet teremt az épített- és táji környezet számára a településeken. Ez azt is jelenti, hogy a településkép védelméről minden településen, immár külön, helyi rendelet kell alkotni, ami a helyi építési szabályzat mellett fontos szabályozó

elem lesz főként az építkezések, átalakítások, felújítások során. A helyi településképi rendelet megalkotásához, jelen Településképi Arculati Kézikönyv nyújtja a szakmai alapot.

A Kézikönyv, amit most kezében tart, egy olyan útmutatót jelent, ami közérthető formában hivatott elmondani és elmagyarázni, azokat az építészeti irányokat és javaslatokat, amit a település épülő, fejlődő jövőjében majd az itt élők és a beruházók számára alapul kell venni.

Többnyire a „Hogyan?” kérdésre ad egzakt választ, a településen már fellelhető jó példákkal és egyéb magyarázó ábrákkal. Célja, a közérthetőség, a mindennapi felhasználást szolgálja és segíti.

A Kézikönyv egyik legfőbb célja tehát az értékmegőrzés, az épített örökségünk, múltunk megőrzése és annak, jövőbeliségének szilárdabb alapokra helyezése. Azonban készítőként, mi nem csak ezt a funkciót látjuk.

Hisszük, hogy a növekvő „települési versenyben” egyre nagyobb szerep jut a helyi adottságoknak, így a települések számára egyre fontosabb, hogy ezeket az adottságokból nyíló lehetőségeket megragadják és folyamatosan „szem előtt tartásák”. Ez a kedvező helyi adottság lehet: egyedülálló műemlékek és táji adottságok, közlekedés földrajzi helyzet, rendezvények, helyi közösség, közösségi szokások... stb. A Kézikönyvnek tehát funkciója az is, hogy ezeket a helyi sajátosságokat bemutassa, és kellő mértékben figyelembe is vegye az épített környezet szabályozási javaslatainál, ezzel is segítve a település fejlődési pályáját.

Bízunk benne, hogy a Kézikönyv valóban használható lesz Ön számára és megfelelő alapot biztosít arra, hogy sikeresen megvalósítsa céljait, ezzel is gazdagítva a települést! Reméljük, a Kézikönyvet tovább bővíti majd jó példával, és segíti folyamatos fejlődését!

Jó böngészést kívánunk!

R. Takács Eszter főépítész

Virág Attila geográfus

Készült Pusztavám Község Önkormányzat megbízásából, a településképi védelméről szóló
2016. évi LXXIV . törvényhez kapcsolódóan

Polgármester: Lisztmayer János

Főépítész: R. Takács Eszter

Szerzők: R. Takács Eszter, Orosz György, Virág Attila,

Fotók: Orosz György

Ábrák: Lechner Lajos Tudásközpont Nonprofit Kft., Orosz György, Virág Attila

A kiadványra a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. tv. védelme alatt áll.

Pusztavám, 2017.

